

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/96/2024
Identifikačné číslo spisu:	8319208189
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8319208189.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: A. G., narodený XX. A. XXXX, S., D. XXXX, zastúpený advokátskou spoločnosťou: Advokátska kancelária MCL, s.r.o., so sídlom Bratislava, Mostová 2, IČO: 50 074 369, proti žalovanej: A. P. F., rod. F., narodená XX. A. XXXX, S., Š. XXXX/XX, zastúpená advokátom zapísaným v zozname SAK pod č. 5570: JUDr. Jaroslav Pargáč, so sídlom Snina, Študentská 1442/5, o určenie vlastníckeho práva a hranice pozemku s prísl., vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 9C/53/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 3. októbra 2023 sp. zn. 13Co/46/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Súd prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom zamietol žalobu o určenie vlastníckeho práva a o určenie hranice pozemku, pričom priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %, ako aj náhradu štátu vo vzťahu k žalobcovi v rozsahu 100 %. Po vykonanom dokazovaní mal za preukázané, že strany sporu sú vlastníkami susediacich pozemkov v kat. úz. Snina, pričom dôkazy vykonané v konaní nepreukázali dôvodnosť žaloby žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že hranica medzi pozemkami strán sporu prebieha v inej línii než bola vytýčená zo strany žalovanej a na ktorej je postavený plot, a v rozsahu cca 3 m smerom do pozemku žalovanej.

1.1. Súd prvej inštancie vec právne posúdil v zmysle ust. § 119, § 120, § 123, § 124, § 126, § 127, § 415 Občianskeho zákonníka, ako aj podľa § 137, § 139, § 150, § 151, § 153, § 154 CSP podľa § 56 vyhlášky č. 461/2009 Z.z., podľa § 7, § 70 z. č. 162/1995 Z.z., § 2 z. č. 382/2004 Z.z. o znalcoch. Súd poukázal na skutočnosť, že na základe návrhov strán sporu nariadil znalecké dokazovanie, kedy súdom pribratý znalec uviedol, že hranica vytýčená v teréne medzi pozemkami žalobcu a žalovanej prebieha tak, ako je zakreslená v platnej katastrálnej mape v súlade s krajnými dovoľenými odchýlkami. Stotožnil sa s hranicou vytýčenou odkedy takto boli predmetné parcely zakreslené v roku 1988 s tým, že odvtedy nedošlo k zmene polohového a geometrického zobrazenia a oplotenie, ktoré osadila žalovaná nezasahuje a ani žiadna jej stavba do parcely žalobcu. Uviedol, že nemal dôvod spochybňovať závery znaleckého

posudku, pričom pokiaľ sa žalobca s jeho závermi nestotožnil, žiadnym spôsobom nespochybnil objektívne závery znaleckého posudku, pričom strana sporu má jednak povinnosť tvrdenia a jednak dôkaznú povinnosť, ktorú žalobca neunesol. Ak žalobca namietal neúplnosť vypracovaného znaleckého posudku, nič mu nebránilo, aby predložil vlastný znalecký posudok, a to či už pri podaní žaloby, resp. v priebehu konania. Námietky, ktoré vznášal ohľadom skutočnosti, že cez pozemky prebieha trasa vodovodného potrubia nie sú v spojitosti s meritom veci a ani jeho návrh na vyžiadanie stanoviska Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti nemá spojitosť s prejednávanou vecou. Strany sporu mali možnosť položiť otázky, na ktoré by mal znalec odpovedať, čo žalobca nevyužil a až záverom konania predniesol ďalšie návrhy, ktoré zo strany súdu boli na pojednávaní dňa 16. januára 2023 zamietnuté ako neúčelné s tým, že neboli uplatnené riadne a včas v zmysle § 153 CSP. S poukazom na závery znaleckého posudku preto zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia priebehu hranice medzi pozemkami strán sporu a rovnako aj v časti, ktorou sa domáhal, aby jeho námietka v stavebnom konaní bola považovaná za dôvodnú. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle zásady úspechu, keď úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.2. Súd prvej inštancie v doplnacom rozsudku priznal nárok na náhradu trov konania štátu proti žalobcovi v rozsahu 100 % s poukazom na skutočnosť, že v súvislosti so znaleckým dokazovaním vznikli trovy štátu, ktoré má uhradiť procesne neúspešná strana sporu.

2. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) výrokom I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňajúcim rozsudkom vo výroku I. Výrokom II. zrušil rozsudok v spojení s dopĺňajúcim rozsudkom vo výroku II., III. a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.1. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu v merite veci zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkázal (§ 387 ods. 2 CSP). K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces /§ 365 ods. 1 písm. b) CSP/ odvolací súd uviedol, že táto námietka nebola zo spisu zistená. Rovnako namietané pochybenie podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP nebolo dôvodné. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

2.2. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku zreteľne vyplývali dôvody, pre ktoré súd v merite rozhodol tak ako to vyplýva z výrokovej časti rozsudku. Rozhodnutie súdu prvej inštancie nemožno preto považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov vo veci neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

2.3. K jednotlivým odvolacím námietkam odvolací súd uviedol, že námietku neprizvania žalobcu na miestne šetrenie nevyhodnotil ako dôvodnú, nakoľko ako vyplýva zo strany 8. predloženého znaleckého posudku, znalec uviedol, že na meranie na mieste samom nepredvolával účastníkov, teda vlastníkov predmetných parciel, nakoľko pre účely vypracovania znaleckého posudku tam neboli potrební a pozemok je prístupný, pričom listiny nutné pre posúdenie problému získal v dokumentácii a archíve Okresného úradu v Snine, preto nebola potrebná konzultácia s vlastníkami parciel, pričom ďalším dôvodom pre neprizvanie vlastníkov bola aj epidemiologická situácia v súvislosti s COVID-om 19. Z týchto dôvodov bolo zrejmé, že pre vypracovanie znaleckého posudku nebola potrebná účasť ani jedného zo strán sporu a táto námietka, resp. táto skutočnosť nespôsobuje nesprávnosť záverov posudku znalca. Znalec na položené otázky, či došlo k nejakej zmene v priebehu hranice medzi žalobcom a žalovanou a či zhotovené oplotenie prebieha po vlastníckej hranici znalec uviedol, že nedošlo k zmene v priebehu hranice a táto je v prírode osadená na hranici týchto parciel, a to vyplýva z platnej katastrálnej mapy v súlade s krajnými dovolenými odchýlkami.

2.4. Pokiaľ sa týka odvolacej námietky k nevykonaniu revízneho znaleckého posudku, odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie považoval za nedôvodné nariadiť znalecké dokazovanie znaleckým ústavom, ktorý je prípustný len v obzvlášť závažných prípadoch, resp. pre odstránenie nejakých rozporov v záveroch znalcov. V konaní bol súdom pribratý znalec, ktorý jednoznačne zodpovedal na

otázky, ktoré mu súd položil, a preto návrh na doplnenie dokazovania, následným znaleckým posudkom je v rozpore s princípom hospodárnosti a súd prvej inštancie správne vyhodnotil tieto námietky žalobcu. Tieto závery namietal žalobca len verbálne bez predloženia iného dôkazu. Keďže išlo o otázku odbornú, bol postup súdu prvej inštancie v súlade so zásadami CSP.

2.5. Pokiaľ sa týka námietky, že posudok pribratého znalca neobsahuje vyhlásenie o tom, že znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku, odvolací súd uviedol, že ani táto námietka nebola dôvodná, nakoľko táto náležitosť je vyžadovaná pri súkromnom znaleckom posudku v zmysle § 209 CSP. Vo veci sa nejednalo o súkromný znalecký posudok, ale o znalecké dokazovanie na základe nariadenia súdu. V danom prípade boli závery znaleckého posúdenia znalca pribratého v konaní dostatočné pre rozhodnutie v merite veci, preto v tejto súvislosti vznesené odvolacie námietky odvolací súd nepovažoval za dôvodné.

3. Proti predmetnému rozsudku podal dovolanie žalobca. Dovolanie podal z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP. Podľa názoru žalobcu odvolací súd porušil jeho ústavou garantované právo na spravodlivý proces. Rozsudok vykazuje znaky arbitrárnosti z dôvodu, že odvolací súd porušil svoju povinnosť riadne sa vysporiadať s návrhmi strán sporu na dokazovanie, dostatočne a zrozumiteľne neodôvodnil proces dokazovania, neustálil skutkový stav a neposkytol odpovede na špecifické argumenty žalobcu rozhodujúce pre rozhodnutie vo veci samej.

3.1. Odvolací súd svojím rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku I., pričom v odôvodnení v bode 19. na str. 5 rozsudku odvolacieho súdu uviedol, že si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Aj keď odvolací súd v odôvodnení v bode 10. na str. 6 uviedol, že „...Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.“, sám sa dôsledne neriadil, resp. nepostupoval v súlade s citovaným výkladom. Rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím okresného súdu) je tak zmätočné, chýba mu vnútorná koherentnosť a je nepresvedčivé až arbitrárne a nezákonné.

3.2. Žalobca mal za to, že už počas konania na súde prvej inštancie jasne a vyčerpávajúcym spôsobom vyjadril svoje námietky voči záverom k znaleckému posudku. Navrhoval výsluch znalca U. A. A. za účelom jeho konfrontácie s námietkami, ktoré žalobca vzniesol voči znaleckému posudku č. 1/2022 doručeného dňa 20. januára 2022 vo vyjadrení žalobcu zo dňa 28. februára 2022 ako aj na pojednávaní konanom v tejto veci dňa 26. januára 2023. Súd prvej inštancie zároveň nevyhovел návrhu žalobcu na nariadenie revízie znaleckého posudku, ktorý údajne podľa názoru súdu prvej inštancie podľa zákona č. 160/2015 Z.z. ani neexistuje. Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie v bode 15., súd neakceptoval návrh žalobcu na výsluch znalca U. A. A. z dôvodu, že v prípade, ak mal žalobca k znaleckému posudku výhrady, mal ich údajne odstrániť jedine formou predloženia súkromného znaleckého posudku, s čím sa stotožnil aj odvolací súd. Zamietnutie návrhu žalobcu na výsluch znalca ako aj vyhotovenie revízie znaleckého posudku žalobca považuje za nesprávne.

3.3. Žalobca mal za to, že až po vykonaní výsluchu znalca by bolo možné ustáliť konkrétnu hranicu pozemku žalobcu ako aj žalovanej. Znalecký posudok obsahoval také nezrovnalosti a nepresnosti, ktoré mohli ovplyvniť aj rozhodnutie vo veci samej (k čomu aj napokon prišlo). Žalobca je presvedčený, že znalec a v konečnom dôsledku aj súd, nesprávne vyhodnotili podstatu sporu. Podstatou sporu nebola ani tak výmera pozemku žalobcu (aj keď to spolu súvisí) ako to, kde sa tá výmera pozemku nachádza a na to nadväzujúca hranica pozemku, čím sa súd de facto ani nezaoberal.

3.4. Žalobca je ďalej presvedčený, že povinnosťou znalca bolo osloviť Východoslovenské vodárne a kanalizácie Košice (Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.), nakoľko cez pozemok žalobcu prechádza po celej jeho dĺžke betónová rúra na hlavný prívod vody z vodnej nádrže Starina (dodávajúca vodu na celé východné Slovensko) o priemere najmenej 3 m (viď priložený dôkaz grafickej identifikácie), na skutočnosť ktorú žalobca poukazoval už v podanej žalobe a skutočnosť, ktorá bola preto sporná a na ktorú mal znalec apelovať v súvislosti s podanými otázkami, čo sa však nestalo. Až na základe vyjadrenia tohto vyjadrenia, by bolo možné konkrétne určiť správnosť zameranej výmery pozemku žalobcu ako aj hranice a to z dôvodu pochybnosti, či došlo k tomuto správne zameraniu znalcom, keďže tento vychádzal z geometrického plánu č. 128/1998.

3.5. Žalobca v konaní pred okresným súdom žiadal vykonať revíziu znalecký posudok. Žalobca má za

to, že odvolací súd ako aj okresný súd mal hodnotiť znalecký posudok komplexne, t. j. vrátane prípravy znaleckého skúmania, zadovážovanie podkladov pre znalca, priebeh znaleckého skúmania, vierohodnosť teoretických východísk, ktorými znalec odôvodňuje svoje závery, spoľahlivosť metód použitých znalcom a spôsob vyvodzovania záverov znalca. Žalobca navyše žiadal a domáhal sa, aby bol kontaktovaný znalcom za účelom obhliadky miesta a poskytol znalcovi potrebné a nevyhnutné informácie, avšak znalec si túto povinnosť nesplnil a ani sa v znaleckom posudku k tomuto, čo i len okrajovo nevyjadril. Uvedený posudok aj z tohto dôvodu preto vyznieva nedôveryhodne a neodborne.

3.6. Odvolací súd ako aj okresný súd ponechali bez povšimnutia vecnú správnosť znaleckého posudku a slepo dôverovali záverom znalca, čo v konečnom dôsledku malo za následok popretie zásady voľného hodnotenia dôkazov. Súd svojim postupom tak privilegoval znalecký dôkaz a preniesol zodpovednosť za skutkovú správnosť súdneho rozhodnutia na znalca.

3.7. Tieto zásadné skutočnosti odvolací súd, resp. predtým ani okresný súd, nezobrali do úvahy. Takéto závažné rozpory v odôvodnení meritórneho rozhodnutia súdu vo veci samej, ktoré obsahuje tvrdenia nemajúce relevantný základ v súdnom spise, treba považovať za prejav arbitrárnosti zo strany súdu

3.8. Žalobca zároveň poukázal na obsah svojho vyjadrenia zo dňa 28. februára 2022 (založené v súdnom spise), ktorým jasne vyjadril svoje námietky k znaleckému posudku. Súd sa žiadnym spôsobom s uvedenými námietkami žalobcu nevysporiadal, namiesto toho konštatoval, že žalobca objektívne nevyjadril svoje námietky. Zároveň v priebehu pojednávania opätovne poukázal na nedostatky znaleckého posudku a navrhol vykonanie výsluchu znalca a nariadenie revízneho znaleckého posudku, oba tieto návrhy na dokazovanie súd bez riadneho zdôvodnenia odmietol vykonať. Keďže súd nemal relevantný dôvod na odmietnutie výsluchu žalobcom navrhnutého znalca, ako aj vykonať revízny znalecký posudok, konal v tomto smere vyslovene arbitrárne.

3.9. Žalobca uviedol, že aj v posudzovanej veci sa odvolací súd riadne nevysporiadal s argumentom žalobcu, ktorý nie je bezvýznamný a pre rozhodnutie je kľúčový. Odvolací súd sa nevyrovnal so skutkovým tvrdením žalobcu, ktoré má zásadný vplyv na rozhodnutie v konaní. Stav, keď v hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov abscentuje určitá časť skutočností, ktorá bola stranou sporu namietaná, no napriek tomu ich odvolací súd náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil bez toho, že by dodatočným spôsobom odôvodnil ich bezvýznamnosť či irelevantnosť, je porušením práva na spravodlivý proces.

4. Už Okresný súd (a odvolací súd tým, že sa s jeho rozhodnutím stotožnil) nedostatočne odôvodnil proces dokazovania, pretože nedostatočným spôsobom vyhodnotil a (ne)vysvetlil jednotlivé skutkové zistenia v ich celom kontexte a vyvodil z nich následne nesprávny právny záver. Je evidentné, že súd sa nedostatočne vysporiadal s návrhom žalobcu na vykonanie dokazovania vo vzťahu ku vykonaniu výsluchu znalca a nariadeniu revízneho znaleckého posudku. Výsluchom znalca ako aj nariadením revízneho znaleckého posudku by pritom došlo k ozrejmeniu skutočností, ktoré sú pre rozhodnutie súdu v tomto konaní zásadného charakteru, sú kľúčové a relevantné. Vzhľadom na to ostávajú vlastnícke vzťahy k pozemku a určenie hranice naďalej nevysporiadané (nevymedzené s konečnou platnosťou) a je teda potrebné pokračovať v konaní ďalej. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 716/2016-92.

4.1. S poukazom na uvedené žalobca navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove, č. k. 13Co/46/2023-399 zo dňa 03. októbra 2023 vo výroku I., ako aj rozsudok Okresného súdu Humenné v spojení s dopĺňacím rozsudkom a vec vrátil Okresnému súdu Humenné na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. K dovolaniu podala písomné vyjadrenie žalovaná. Uviedla, že to, čo malo byť podstatou sporu vymedzil žalobca v petite žaloby a preto v kontexte s uvedeným sa javí nelogické a zmätočné tvrdenie žalobcu uvedené v dovolaní. Vo vzťahu k zamietnutiu navrhovaného dokazovania a to výsluchom znalca a nariadením revízneho znaleckého posudku uviedla, že tvrdenia žalobcu nie sú pravdivé, nikde v odôvodnení to takto uvedené nebolo. Žalobca vo svojom dovolaní v podstate len zopakoval rovnaké dôvody ako v podanom odvolaní. Žalovaná bola toho názoru, že odvolací súd žiadnym spôsobom neporušil svoju povinnosť, ani právo žalobcu na spravodlivý proces, navrhla, aby dovolací súd dovolanie zamietol a zaviazal žalobcu k náhrade trov dovolacieho konania.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala advokátom zastúpená (§ 429 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP nie je prípustné.

6.1. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

6.2. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

6.3. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len "ústavný súd") sp. zn. II. ÚS 172/03].

6.4. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

6.5. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

7. V danom prípade žalobca vyvodil prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

7.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť

nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7.3. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdeným vadám zmätočnosti.

7.4. Žalobca vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP de facto tým, že súdy nesprávne a neúplne zistili skutkový stav, nesprávne vyhodnotili vykonané dokazovanie a tak dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam. V súvislosti s tým namietal aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého odvolacieho rozhodnutia súvisiace predovšetkým s procesom vykonávaného dokazovania, keď nebol vykonaný jeho návrh na doplnenie dokazovania výsluchom súdneho znalca, resp. nebolo nariadené revízne znalecké dokazovanie. Za vadu zmätočnosti žalobca považoval aj to, že rozhodnutie o odvolaní bolo nedostatočne zdôvodnené vo vzťahu k jeho námietkam zo dňa 28. februára 2022, ktoré boli súčasťou spisu.

7.5. Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220 a § 393 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak ale ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

7.6. Dovolací súd pritom dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 a § 393 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie napadnutého rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Argumentácia odvolacieho súdu v spojení so súdom prvej inštancie je koherentná a ich rozhodnutia sú konzistentné, zvolené premisy aj závery, ku ktorým na ich základe odvolací súd dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

7.7. V posudzovanej veci odvolací súd predovšetkým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie - ktorým bola žaloba zamietnutá - ako vecne správny, stotožniac sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolací súd uvádza, že z odôvodnenia rozhodnutí nižších inštancií je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Z rozhodnutí súdu prvej

inštalácie vyplýva, na základe akých skutočností dospel k záveru, keď zamietol žalobu o určenie vlastníckeho práva a o určenie hranice pozemku, keď po vykonanom dokazovaní mal za preukázané, že strany sporu sú vlastníkami susediacich pozemkov v kat. úz. S., pričom dôkazy vykonané v konaní nepreukázali dôvodnosť žaloby žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že hranica medzi pozemkami strán sporu prebieha v inej línii než bola vytýčená zo strany žalovanej a na ktorej je postavený plot v rozsahu cca 3 m smerom do pozemku žalovanej. Súd prvej inštalácie vec právne posúdil v zmysle ust. § 119, § 120, § 123, § 124, § 126, § 127, § 415 Občianskeho zákonníka, ako aj podľa § 137, § 139, § 150, § 151, § 153, § 154 CSP podľa § 56 vyhlášky č. 461/2009 Z.z., podľa § 7, § 70 z. č. 162/1995 Z.z., § 2 z. č. 382/2004 Z.z. o znalcoch. Súd poukázal na skutočnosť, že na základe návrhov strán sporu nariadil znalecké dokazovanie, kedy súdom pribratý znalec uviedol, že hranica vytýčená v teréne medzi pozemkami žalobcu a žalovanej prebieha tak, ako je zakreslená v platnej katastrálnej mape v súlade s krajnými dovolenými odchýlkami. Stotožnil sa s hranicou vytýčenou odkedy takto boli predmetné parcely zakreslené v roku 1988 s tým, že odvtedy nedošlo k zmene polohového a geometrického zobrazenia a oplotenie, ktoré osadila žalovaná nezasahuje a ani žiadna jej stavba do parcely žalobcu. Súd prvej inštalácie uviedol, že nemal dôvod spochybňovať závery znaleckého posudku, pričom pokiaľ sa žalobca s jeho závermi nestotožnil, žiadnym spôsobom nespochybnil objektívne závery znaleckého posudku, pričom strana sporu má jednak povinnosť tvrdenia a jednak dôkaznú povinnosť, ktorú žalobca neunesol. Ak žalobca namieta neúplnosť vypracovaného znaleckého posudku, nič mu nebránilo, aby predložil vlastný znalecký posudok, a to či už pri podaní žaloby, resp. v priebehu konania. Námietky, ktoré vznášal ohľadom skutočností, že cez pozemky prebieha trasa vodovodného potrubia neboli v spojitosti s meritom veci a ani jeho návrh na vyžiadanie stanoviska Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti nemal spojitost s prejednávanou vecou. Strany sporu mali možnosť položiť otázky, na ktoré by mal znalec odpovedať, čo žalobca nevyužil a až záverom konania predniesol ďalšie návrhy, ktoré zo strany súdu boli na pojednávaní dňa 16. januára 2023 (správne dňa 26. januára 2023) zamietnuté ako neúčelné s tým, že neboli uplatnené riadne a včas v zmysle § 153 CSP.

7.8. V nadväznosti na súd prvej inštalácie rozhodol aj odvolací súd, ktorý zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, pričom jeho postup vo vzájomnej súvislosti s postupom a rozhodnutím prvoinštalčného súdu nemožno považovať za neodôvodnený, dôvody rozhodnutia odvolacieho súdu majú všetky náležitosti v zmysle § 220 v spojení s § 393 CSP. Odvolací súd (resp. už súd prvej inštalácie) sa pritom vysporiadal aj s námietskou pre odvolateľa zásadnou, ktorou bolo nevypočutie súdneho znalca, resp. nevykonania tzv. revízneho znaleckého dokazovania, keď konštatoval, že na základe návrhov strán sporu nariadil znalecké dokazovanie, kedy súdom pribratý znalec uviedol, že hranica vytýčená v teréne medzi pozemkami žalobcu a žalovanej prebieha tak, ako je zakreslená v platnej katastrálnej mape v súlade s krajnými dovolenými odchýlkami. Stotožnil sa s hranicou vytýčenou odkedy takto boli predmetné parcely zakreslené v roku 1988 s tým, že odvtedy nedošlo k zmene polohového a geometrického zobrazenia a oplotenie, ktoré osadila žalovaná nezasahuje a ani žiadna jej stavba do parcely žalobcu. Zároveň uvádzal, že znalecký posudok je preskúmateľný, znalec v ňom odpovedal na všetky položené otázky, na námietky žalobcu neúplnosti, nepoužiteľnosti uvedeného znaleckého posudku uviedol súd prvej inštalácie aj v súvislosti s trasou vodovodného potrubia poukazoval, že nie je právne relevantná pre dané konanie, napokon, že mu nič nebránilo, aby v rámci konania túto otázku položil, keď strany boli vyzvané na polozenie otázok znalcom, pričom túto položil až v závere tohto konania, pričom bola vyhodnotená ako irelevantná. Na pojednávaní vyhodnotil ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania ako nedôvodné, neúčelné aj s poukazom na § 153 CSP (pozri bod 15. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštalácie). Zároveň súd prvej inštalácie uviedol, že žalobcovi nič nebránilo doložiť vo veci vlastný znalecký posudok - či už v samotnej žalobe, resp. aj neskôr s poukazom na samotné doručenie znaleckého posudku U. A. dňa 31. januára 2022. Aj s týmito závermi súdu prvej inštalácie sa odvolací súd stotožnil.

7.9. Pokiaľ sa týka odvolacej námietky k nevykonaniu revízneho znaleckého dokazovania - znaleckého posudku, odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštalácie považoval za nedôvodné nariadiť znalecké dokazovanie znaleckým ústavom, ktorý je prípustný len v obzvlášť závažných prípadoch, resp. pre odstránenie nejakých rozporov v záveroch znalcov. V konaní bol súdom pribratý znalec, ktorý jednoznačne zodpovedal na otázky, ktoré mu súd položil, a preto návrh na doplnenie dokazovania, následným znaleckým posudkom bol aj v rozpore s princípom hospodárnosti a súd prvej inštalácie správne vyhodnotil tieto námietky žalobcu. Tieto závery namieta žalobca len verbálne bez predloženia

iného dôkazu. Keďže ide o otázku odbornú, bol postup súdu prvej inštancie v súlade so zásadami CSP (bod 31. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Správne už súd prvej inštancie konštatoval, že žalobcovi nič nebránilo predložiť vlastný znalecký posudok, vzhľadom aj na časové súvislosti v konaní (bližšie zdôvodnené v bode 15. rozsudku súdu prvej inštancie). Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne dospel k záveru o zamietnutí žaloby žalobcu.

8. Z § 185 ods. 1 CSP vyplýva, že súd nemusí vykonať všetky stranami sporu navrhnuté dôkazy a výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať je výlučne na súde, ktorý musí dbať na to, aby nevylúčil taký dôkaz, ktorý má potenciál preukázať relevantný skutkový poznatok. K takémuto pochybeniu v konaní nedošlo, pretože žalobca (resp. obe strany sporu) v konaní navrhoval vykonať znalecké dokazovanie, ktoré napokon na preukázanie skutkových tvrdení uvádzaných v žalobe súd aj nariadil. No na druhej strane žalobca i napriek poskytnutému priestoru od doručenia mu súdom nariadeného znaleckého posudku, keď mal proti tomuto námietky (ktoré súd vyhodnotil), nepredložil sám súkromný znalecký posudok, ktorý je možné predložiť v zmysle § 209 ods. 3 CSP.

8.1. Nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania je aj dovolacia námietka žalobcu týkajúca sa nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, ktorú bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade súdu prvej inštancie, (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000) ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávali názor, že ani prípadná neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná bez ďalšieho za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli, preto ich treba považovať za naďalej aktuálne.

8.2. K hodnoteniu dôkazov súdmi nižších inštancií dovolací súd poukazuje, že do práva na spravodlivý proces sa premieta aj zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá síce nie je výslovne upravená v ústavnom poriadku, ale má svoj ústavnoprávny rozmer, keďže vyplýva z princípu nezávislosti súdov a sudcov. Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Porušením práva na spravodlivý proces je nesporne aj situácia, ktorá nerešpektuje pravidlá vymedzujúce proces vyhľadávania, vykonávania a hodnotenia dôkazov, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktorá vyšla najavo, alebo boli kvalifikovane namietané, ale nižšie súdy ich právne nezhodnotili v celom súhrne posudzovaných skutkových okolností bez toho, aby dostatočným spôsobom odôvodnili ich irelevantnosť.

8.3. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

8.4. Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie vyplýva, že súdy nižšej inštancie dospeli k záveru o nedôvodnosti žaloby žalobcu s poukazom na to, že strany sporu sú vlastníkami susediacich pozemkov v kat. úz. K., pričom dôkazy vykonané v konaní nepreukázali dôvodnosť žaloby žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že hranica medzi pozemkami strán sporu prebieha v inej línii než bola vytýčená zo strany žalovanej a na ktorej je postavený plot, a v rozsahu cca 3 m smerom do pozemku žalovanej. Tento súd poukázal na skutočnosť, že na základe návrhov strán sporu nariadil znalecké dokazovanie, kedy súdom pribratý znalec uviedol, že hranica vytýčená v teréne

medzi pozemkami žalobcu a žalovanej prebieha tak, ako je zakreslená v platnej katastrálnej mape v súlade s krajnými dovolenými odchýlkami. Stotožnil sa s hranicou vytýčenou odkedy takto boli predmetné parcely zakreslené v roku 1988 s tým, že odvtedy nedošlo k zmene polohového a geometrického zobrazenia a oplotenie, ktoré osadila žalovaná nezasahuje a ani žiadna jej stavba do parcely žalobcu. Súd prvej inštancie uviedol, že nemal dôvod spochybňovať závery znaleckého posudku, pričom pokiaľ sa žalobca s jeho závermi nestotožnil, žiadnym spôsobom nespochybnil objektívne závery znaleckého posudku, pričom strana sporu má jednak povinnosť tvrdenia a jednak dôkaznú povinnosť, ktorú žalobca neunesol. Ak žalobca namietal neúplnosť vypracovaného znaleckého posudku, nič mu nebránilo, aby predložil vlastný znalecký posudok, a to či už pri podaní žaloby, resp. v priebehu konania. Námietky, ktoré vznášal ohľadom skutočnosti, že cez pozemky prebieha trasa vodovodného potrubia nie sú v spojitosti s meritom veci a ani jeho návrh na vyžiadanie stanoviska Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti nemá spojitosť s prejednávanou vecou. Strany sporu mali možnosť položiť otázky, na ktoré by mal znalec odpovedať, čo žalobca nevyužil a až záverom konania predniesol ďalšie návrhy, ktoré zo strany súdu boli na pojednávaní zamietnuté ako neúčelné s tým, že neboli uplatnené riadne a včas v zmysle § 153 CSP.

8.5. Pokiaľ dovolateľ namietal, že v konaní nedošlo k zisteniu rozhodujúcich skutočností pre vydanie spravodlivého rozhodnutia, pretože pred súdom prvej inštancie ani pred odvolacím súdom nebol vykonaný dôkaz výsluchom znalca, dovolací súd uvádza nasledovné:

8.6. Znalecký posudok sa vyhotovuje písomne, ak súd nerozhodne inak. Ak je to účelné, môže súd znalca vyslychnúť o skutočnostiach uvádzaných v znaleckom posudku (§ 208 ods. 1 a 3 CSP). Pokiaľ ide o hodnotenie znaleckého posudku ako dôkazu, pravidlá hodnotenia dôkazov sú upravené v článku 15, ako aj v § 191 CSP a spravujú sa teóriou voľného hodnotenia dôkazov. Dôkazy a tvrdenia strán hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva zákon. Pri hodnotení znaleckého posudku je vo všeobecnosti prijímaný záver, že hodnoteniu nepodliehajú znalecké závery v zmysle ich odbornej správnosti; súd však hodnotí presvedčivosť posudku, čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logické odôvodnenie znaleckého nálezu a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi.

8.7. Ak má súd pochybnosti o vecnej správnosti znaleckého posudku, nemôže ho nahradiť vlastným názorom; najhospodárnejším postupom sa v takom prípade javí, ak sa súd snaží odstrániť nejasnosti, nedostatky, prípadne námietky strán výsluchom znalca a položením doplňujúcich otázok (k tomu pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 837). Na pojednávaní konanom dňa 26. januára 202 súd prvej inštancie návrhy žalobcu na výsluch znalca a vykonanie revízneho znaleckého posudku zamietol. Následne súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu s vyššie uvedeným odôvodnením, ktoré závery odvolací súd ako vecne správne potvrdil. Na podklade predmetných záverov je zjavné, že súdy nižšej inštancie v procese zisťovania skutkového stavu nemali dôvod pochybovať o záveroch znaleckého dokazovania, ktorý už podľa súdu prvej inštancie bol preskúmateľný, znalec v ňom odpovedal na všetky položené otázky, bolo jednoznačne preukázané výpočtami s uvedením spôsobu týchto výpočtov, ako aj zameraním, akým spôsobom znalec dospel k zameraniu tejto hranice, pričom v súlade s krajinnými odchýlkami túto stanovil, že je súladná s právnym stavom zapísaným aj v katastrálnom operáte. Žalobca sa teda nemohol žalobou domáhať vydania spornej plochy, vypratania spornej plochy, alebo zákazu, aby žalovaná túto plochu užívala, keďže určenie priebehu hranice medzi susediacimi pozemkami žalobcu a žalovanej je správne. Odvolací súd doplnil (bod 31.) tiež, že pokiaľ sa týka odvolacej námietky k nevykonaniu revízneho znaleckého posudku, odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie považoval za nedôvodné nariadiť znalecké dokazovanie znaleckým ústavom, ktorý je prípustný len v obzvlášť závažných prípadoch, resp. pre odstránenie nejakých rozporov v záveroch znalcov. V konaní bol súdom pribratý znalec, ktorý jednoznačne zodpovedal na otázky, ktoré mu súd položil, a preto návrh na doplnenie dokazovania, následným znaleckým posudkom je v rozpore s princípom hospodárnosti a súd prvej inštancie správne vyhodnotil tieto námietky žalobcu. Tieto závery namietal žalobca len verbálne bez predloženia iného dôkazu. Keďže ide o otázku odbornú, bol postup súdu prvej inštancie v súlade so zásadami CSP. Z uvedeného dôvodu nepovažovali za potrebné postupovať ani podľa § 208 ods. 3 CSP, s čím sa v odôvodnení svojich rozhodnutí súdy náležite vysporiadali.

8.8. Dovolať tiež tvrdil, že odvolací súd, tým, že nevykonal výsluch znalca, porušil princíp rovnosti

sporových strán uvedený v čl. 6 CSP. K tomu dovolací súd uvádza, že zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o právach a povinnostiach, ktorých rozhoduje civilný súd (k tomu tiež PL. ÚS 43/95). O tom, ako v tom - ktorom prípade prebiehalo civilné konanie, usudzuje dovolací súd na podklade spisu (tiež napr. 3Cdo/289/2014, 3Cdo/321/2015, 3Cdo/888/2015, 3Cdo/156/2016, 9Cdo/293/2019). S ohľadom na vyššie uvedené (pozri predchádzajúci bod odôvodnenia) v danom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že súdy (nevykonaním výsluchu znalca) porušili zásadu rovnosti sporových strán.

9. Znalecký posudok ako listinný dôkaz súd i vyhodnotil, to, že sa dovolateľ s takýmto hodnotením súdu nestotožnil, nie je bez ďalšieho dôvodom opodstatnene zakladajúcim dôvodnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Ani okolnosť, že súd prvej inštancie na pojednávaní zamietol návrh na doplnenie dokazovania (vrátane návrhu na vypočutie znalca, nariadenie tzv. revízneho znaleckého dokazovania) dôvodnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá, lebo len súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 CSP). Napokon, len ak je to účelné, súd môže znalca vyslúchnuť o skutočnostiach uvádzaných v znaleckom posudku (§ 208 ods. 3 CSP).

9.1. Argumentácia dovolateľa v tomto smere je totožná s tou, ktorú prezentoval pred súdmi nižších inštancií. Dovolací súd považuje za potrebné opakovane zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

9.2. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolanie na takých argumentoch nestojí a dovolací súd ex officio dané vady sám nevyhľadáva. Dovolanie je tak formulované (len) ako nesúhlasný prejav dovolateľa so skutkovými zisteniami súdov nižších stupňov a ich právnym poučením veci, ktorý ale túto argumentáciu neposúva do relevantnej roviny dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

9.3. Procesná iniciatíva v oblasti dokazovania v sporovom konaní sa skoro výlučne presunula na procesné strany, v ktorom konaní je na žalobcovi preukázať, že si nárok uplatňuje dôvodne. Žalobcom namietané "deficity v dokazovaní" vzhľadom na uvedené skutočnosti preto nemohli pred dovolacím súdom uspieť.

9.4. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Nie je dôvodnou ani námietka žalobcu spočívajúca v nezaobraní sa námietkami žalobcu uvedenými v podaní zo dňa 28. februára 2022, keď je zrejme z obsahu odvolania žalobcu, že túto žalobcu rovnako poňal do odvolania, avšak z jej obsahu je zrejme, že nesúhlasil so znaleckým posudkom, žiadal znalca vyslúchnuť a nariadiť revízne znalecké dokazovanie, pričom oba súdy sa zhodli v tom, že nie je potrebné ďalšie dokazovanie (viď predchádzajúce body), pričom žalobca napriek dobe od predloženia znaleckého posudku a rozhodnutia vo veci (viac ako rok) nepredložil vlastný znalecký posudok, s čím sa dovolací súd stotožňuje, všetky podstatné dôvody vo veci súdy uviedli a vyjadrili sa k žalobcovým podstatným

námietkam vo veci.

9.5. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

10. Žalovaná bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.